

Wie zijn wij? Drie keer de Nederlandse identiteit

Door Jelle Verhoef

Nederlanders lijken massaal op zoek naar bevestiging van hun nationale identiteit. De multiculturele visie op de Nederlandse identiteit en die van Rita Verdonk met haar ‘Trots op Nederland’ zijn echter beide weinig inspirerend.

Er waart een spook door Nederland, het spook van het nationalisme. “Verdonk zet in op nationalisme,” kopte *de Volkskrant* paniekerig. Een recensent in *Trouw* griezelde over de succesvolle nieuwe spelshow *Ik hou van Holland*: “Bij RTL gokken ze erop dat we onze identiteit zó graag bevestigd willen krijgen in deze ontzuilde tijd, dat er wel een succesvol, trots, eigen volk eerst- programma in moet zitten.”¹ Na jaren van verstikkende politieke correctheid lijken Nederlanders in ieder geval hard op zoek naar bevestiging van hun nationale identiteit. *Trots op Nederland* claimt op te komen voor de Nederlandse cultuur en wordt direct beloond met een twintigtal zetels in de peilingen. RTL4 trekt met de viering van “oer-Hollandse gezelligheid” in *Ik hou van Holland* elke zaterdagavond in de regel meer dan 1,4 miljoen huishoudens. Nederlanders willen hun nationale identiteit omarmen... maar wat is deze identiteit? Wie zijn wij?

“Dé Nederlander bestaat niet,” stelde prinses Máxima vorig jaar bij de presentatie van een rapport over de Nederlandse identiteit. Die uitspraak was “een beetje dom.” In de storm van protest die oplaaide, bleek dat heel veel Nederlanders het bepaald niet met haar eens wa-

ren. Op onaangename wijze leerde Máxima dat de Nederlandse politieke klasse, die haar had geïnstrueerd over Nederland, over veel zaken nét even iets anders denkt dan de bevolking.

De Nederlandse identiteit

In het genoemde rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid wordt een typisch politiek-correcte visie op de Nederlandse identiteit gepresenteerd.

“Trots-op-Nederland-ers zijn trots op de verkeerde dingen”

De Nederlandse identiteit verandert volgens deze visie voortdurend. De politiek-correcten zijn zó gefixeerd op de veranderlijkheid van het Nederlandse karakter, dat ze in feite elke nationale continuïteit ontkennen. Iedereen kan Nederlander worden, want Nederlander zijn betekent niet meer dan het hebben van het Nederlands staatsburgerschap en staat dus los van elke notie van etniciteit, cultuur en gedeelde historie. De wereld is volgens deze visie verdeeld in Nederlanders en potentiële Nederlanders.

We zouden dit een puur staatsrechtelijke identiteit kunnen noemen, ware het niet dat de politiek-correcte visie toch nog een aantal an-

dere kenmerken voor de Nederlandse identiteit reserveert. Zo is eigen aan Nederlandse Nederlanders (hoewel dé Nederlander niet zou bestaan, wordt dit hier impliciet erkend) een bepaalde mate van schuld. Wij zijn namelijk blank. En blanken zijn, zoals u waarschijnlijk al vele malen is verteld, schuldig aan de meest gruwelijke misdaden tegen niet-blanken. Wij zijn de kruisvaarders, de kolonialisten, de slavendrijvers op de Amerikaanse katoenplantages. Wij zijn de veroorzakers van de Holocaust. Dit element van schuld is de reden dat wij,

als blank volk, geen recht hebben op een eigen identiteit waar anderen, waaronder niet-blanke volken, geen aanspraak op kunnen maken. Dat recht op exclusiviteit hebben wij volgens de politiek-correcten verspeeld.

Politieke abstracties

De enige Nederlandse kenmerken die het in deze visie waard zijn om te behouden zijn politieke abstracties. Nederland is... “democratie”, “mensenrechten” en de “rechtsstaat.” Nederland is niet u en ik, Nederlandse cultuur en geschiedenis; Nee, Nederland is uitsluitend een politiek idee (“liberale democratie”). De rest is onderhandelbaar voor iedereen met interesse in het Nederlands staatsburgerschap.

Tonners

Wat stellen die populaire “nationalisten” als Verdonk hier nu tegenover? Is de visie van de “Trots-op-Nederland-ers” (tonners) en het beeld geschetst van de Nederlandse natie in *Ik hou van Holland* meer inspirerend? Het is spijtig, maar: niet echt. Trots is een vooruitgang op zelfverloochening, maar tonners zijn merendeels trots op de verkeerde dingen. De Nederlandse identiteit bestaat volgens Rita Verdonk vooral uit de kenmerken van de grootste gemene deler in ons land.

In haar “speech” bij de lancering van *Trots op Nederland* ageerde de politica tegen “een sterke ‘weg-met-ons’ stroming die ons al jaren wil doen geloven dat onze cultuur niet bestaat en die onze waarden en normen zelfs minderwaardig vindt ten opzichte van andere culturen.”²² Akkoord. Maar wat kenmerkt onze cultuur dan? Verdonk verdedigt het Sinterklaasfeest, dat ter discussie zou staan op zwarte scholen, en de Nederlandse afkeer van buitenlandse overheersing. Heel juist: dat deel van onze volksaard en onze traditionele volksfeesten zijn zeker deel van de Nederlandse identiteit. “Onze tradities, onze eigenheden” zijn volgens Verdonk echter ook vrouwenrechten en homorechten,

met andere woorden: de erfenis van de jaren ‘60. En Nederland is ook: winkelen op zondag – wee die “Christelijke minderheid” die ons maagmensen (De Kadt) wil beperken in onze koopzucht!

Een natie van consumenten

“Wij (meer dan 16 miljoen mensen) op dit kleine stukje aarde die leg je niet je wetten op die laat je in hun waarde,” riep ze enthousiast en inderdaad, Verdonks Nederlanders zijn het volk zoals beschreven wordt in “15 miljoen mensen” van

waar nog ergens anders in geloven dan lamtheid.

Ik overdrijf hier, maar slechts met mate. Het probleem met de Nederlandse identiteit van de tonners is de vrijblijvendheid. Spreken over de Nederlandse cultuur, maar je niet willen verdiepen in onze culturele bronnen. Trots willen zijn op de Nederlandse historie, maar te lui zijn om deze geschiedenis te leren kennen. Je liefde voor de Nederlandse taal betuigen, maar ondertussen je gesprekken larderen met

“Onze nationale identiteit moet zelfbeschrijving én streefbeeld zijn”

Fluitsma en Van Thijn. Een natie van consumenten. Van met zijn allen in de file naar de woonboulevard op Tweede Paasdag. Van massaal op zomervakantie naar Spanje om daar te comazuipen en op witte sokken en slippers over de camping te struinen. Voor wie volksfeesten uitsluitend reden zijn om alle waardigheid te laten varen. En hun mond vol hebben over Nederlandse cultuur, maar geen idee hebben, en elke avond afstemmen op Amerikaanse televisie en films. Deze Nederlanders hebben geen geduld met lastige moslims, die zo-

Engelse termen. Als we de tonners volgen is de Nederlandse identiteit, moslims of geen moslims, binnenkort verdwenen.

Streefbeeld

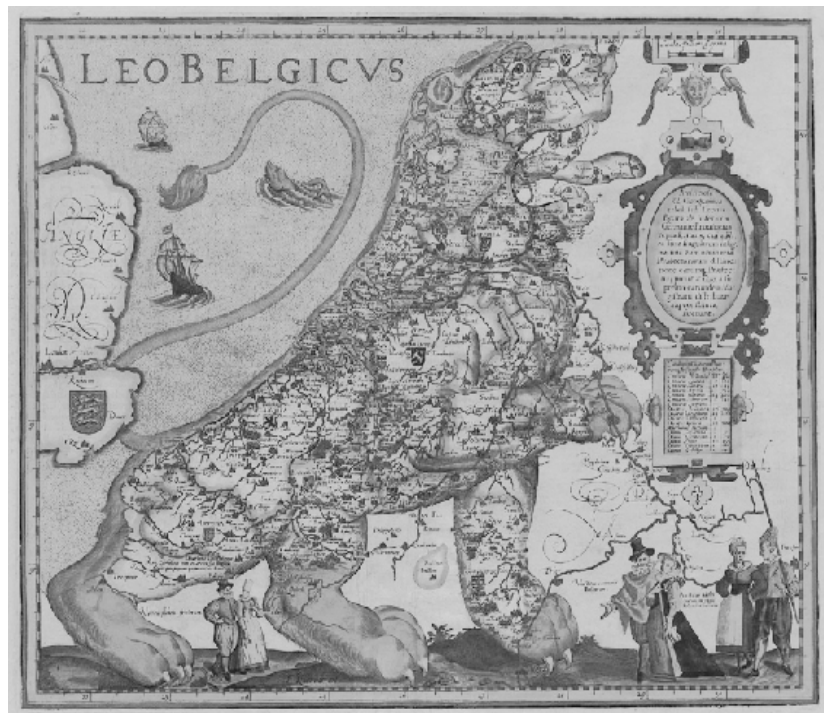
Onze nationale identiteit zou moeten bestaan uit wie wij zijn, maar ook uit wie wij willen zijn. Een zelfbeschrijving én streefbeeld. Zoals de Grieken in de *Ilias* zich beroemen op hun Griek-zijn, maar ook proberen te voldoen aan het beeld van een goede Griek. Niet de grootste gemene deler als ideaalbeeld, maar onze helden. Onze

nationale identiteit moet een plaats innemen tussen meer lokale identiteiten als buurt, stad en streek én transnationale identiteiten als de Europese beschaving. De Nederlandse identiteit moet een gevoel van samenhang geven en voorzien in de menselijke behoefte om deel te zijn van een groter geheel. En onze identiteit mag exclusief zijn, want daar hebben wij evenveel recht op als andere volken. Dus, wie zijn wij?

Genetische opmaak

Wij zijn afstammelingen van de Germanen, de Indo-Europese bevolkingsgroep die zich duizenden jaren geleden in Noord-Europa gevestigd heeft. Onze voorouders zijn die Germaanse stammen beschreven door de Romeinse schrijver Tacitus in de *Germania*. Deze nobele wilden vormen onze genetische familie. Natuurlijk zijn in de loop der duizenden jaren leden van andere Indo-Europese groepen in deze genenpoel opgenomen, maar de etnische kern van Nederlanders

de oude Grieken en Romeinen, met hun immense culturele en politieke prestaties. Onze cultuur en politiek zijn natuurlijk ook sterk beïnvloed door het Christendom, het geloof dat, hoe ignobel het in de huidige georganiseerde vorm ook is gewor-

heid. Niet de verlammende confrontatie van de Amerikanen, maar polderen.

Laten we trots zijn op dát Nederland. ■

“Onze identiteit mag exclusief zijn, want daar hebben wij evenveel recht op als andere volken”

blijft Germaans. Onze genetische opmaak verleent ons geen superioriteit ten opzichte van andere volken, maar wel voor een belangrijk deel onze eigenheid.

Onze taal en cultuur danken wij ook voor een belangrijk deel aan onze Germaanse voorouders. Denk bijvoorbeeld aan de invloed van de zogenaamde Germaanse vrijheden op ons idee van vrijheid. Naast deze Germaanse bron, zijn Nederlanders ook zo gelukkig geweest om de culturele erfenis van de Klassieke Oudheid te ontvangen. Wij staan op de schouders van die andere Indo-Europese reuzen,

den, de Europese beschaving eeuwenlang heeft geschraagd.

De Nederlandse identiteit is ook onze geschiedenis, onze nationale helden en typisch Nederlandse tradities en gebruiken. En onze volksaard zoals die in die geschiedenis en tegenwoordig nog tot uitdrukking komt. Niet de opvliegendheid (“passie”) van de Italianen, of onredelijkheid van moslims, maar nuchterheid. Niet de slaafse houding tegenover autoriteit van Japanners, maar een lichtelijk anarchistische instelling. Niet de stijfheid van de Britten, maar gezellig

Noten:

1. “Patriotten en landverlatters,” *Trouw*, 17 maart 2008, blz. 14-15.
2. De speech van Verdonk is terug te lezen op www.trotsopnederland.com/index.php?pageID=3&messageID=26.